

Taloustohtori kertoo nyt myös maksuvalmiudesta

Arto Latukka ja Olli Rantala, MTT

Maatalousyrityksessä on jatkuvasti kyettävä hoitamaan päivittäiset rahamenot joko yritystoiminnan tuloilla tai ulkopuolisella rahoituksella tai sitten velalla. Rahan kulku näkyy tuloja ja -menoja kuvaavista maksuvalmiuslaskelmista. Kannattavuuskirjanpitotilojen maa- ja puutarhatalouden maksuvalmiustarkastelut löytyvät MTT Taloustohtorin maatilatalouspalvelusta (www.mtt.fi/taloustohtori). Keskimääräistä maksuvalmiutta voi tarkastella alueittain, tuotantosunnittain ja tilakokoluokittain tilivuodesta 2000 lähtien.

Maa- ja puutarhataloutta harjoittavien yritysten kassatulot olivat vuonna 2006 keskimäärin 104 000 €, josta tukien osuus oli 45 000 €. Kun tuloista vähennetään panosten hankintamenot, vähän yli 60 000 €, jää tuotantotoiminnasta 41 500 € toimintajäämää. Tuotteisiin ja panoksiin sisältyvät arvonnisäverot sekä edeltävältä vuodelta siirtynyt alv-erä on huomioitu menoissa.

Maataloustuet juokseviin menoihin

Ilman tukituloja toiminnasta ei olisi jäänyt lainkaan rahaa, sillä laskelman toimintajäämä olisi painunut negatiiviseksi. Pelkillä myyntituloilla yrittäjät eivät pystyisi kattamaan edes välittömästi tuotannosta aiheutuneita "juoksevia menoja".

Kun toimintajäämästä vähennetään edelleen noin 2 500 €:n nettokorkomenot ja noin 5 400 €:n verot, jää rahoituserien vähentämisen jälkeen rahoitusjäämäksi 34 000 €. Koska se on positiivinen, niin korkomenot ja verot on kyetty hoitamaan yrityksen myynti- ja tukituloilla ja myös investointeihin jää rahaa.

Investoinnit omalla rahoituksella

Keskimäärin investointeihin on kulunut noin 22 500 €. Tähän ei sisälly yrittäjäperheen investointityö ja mahdollinen oman puutavaran käyttö. Investointien jälkeen jää jäljelle noin 15 000 €:n investointijäämä. Se on positiivinen, jolloin investoinnit on kyetty keskimäärin rahoittamaan täysimääräisesti tuloilla. Suuria investointeja tehneillä tulot eivät kuitenkaan riitä investointeihin.

Maksuvalmiusraportissa ei ole vähennetty maatalousyrittäjän palkkaa henkilöstömenoissa, kuten muussa yritystoiminnassa vähennetään yritysjohtajan palkka. Jos yrittäjäperheen maataloustyön palkka vähennettäisiin rahana, investoinnit olisi jouduttu rahoittamaan keskimäärinkin lainalla tai mahdollisilla investointiavustuksilla.

Investointijäämään lisätään investointiavustukset. Ne ovat olleet vuosittain keskimäärin noin 1 800 € tilaa kohti, eli noin 90 % investoinneista on rahoitettu tulo-rahoituksella ja investointiavustuksilla vain noin 10 %. Osuus jää alhaiseksi, koska kaikki eivät käytä investointiavustuksia, varsinkaan vuosittain. Suuria investointeja tekevillä tiloilla investointiavustusten merkitys on selvästi suurempi.

Osa investoinneista rahoitetaan lainalla. Uutta lainaa otetaan keskimäärin vähän yli 14 000 € vuodessa, mutta samalla entisiä lainoja maksetaan pois lähes 13 000 € vuodessa. Keskimääräinen velkaantumismuutos, 1 500 € vuotta kohti, on varsin kohtuullinen ja kokonaisvelka oli vuonna 2006 noin 76 000 €. Velat ovat keskittyneet velkaantuneille, joilla velkamäärä nousee satoihin tuhansiin euroihin.

Yrittäjäperheen kulutukseen 17 800 €

Investointiavustusten ja uusien maatalouslainojen nostojen sekä lainanlyhennysten vähentämisen jälkeen yrittäjäperheen kulutustarpeisiin jää vuodessa keskimäärin 17 800 € kassan ylijäämää. Ennakkotulosten mukaan tilivuonna 2007 kassatulot olisivat selvästi suuremmat kuin vuonna 2006, mutta muun muassa patoutuneiden investointitarpeiden purkamisen vuoksi kassan ylijäämä jäisi lopulta alhaisemmaksi kuin vuonna 2006.

Maksuvalmiusraportti löytyy maatilatalouden verkkopalvelusta kohdasta "omat valinnat", jonka alla käyttäjä voi valita raportin lisäksi tuotantosuunnat, alueet, tilakokoluokat jne., joille raportti lasketaan. Raporteista voi vertailla maksuvalmiustilannetta tulo- ja menoerittäin. Näiden sisällöstä saa lisätietoa sekä Taustatiedot-kohdasta että viemällä tietokoneen hiiren taulukon päälle. Kannattavuuskirjanpitotilat voivat hakea palvelusta oman tilansa tiedot yhdeksi sarakkeeksi raportteihin.

Lisätietoja: arto.latukka@mtt.fi
puh. (09) 5608 6220

Maksuvalmiuslaskelma, €/yritys	2006	2005	2004	2003
KASSATULOT	104 300	96 500	96 900	96 600
Kotieläintalouden kassatulot	37 600	36 800	37 300	37 500
Kasvinviljelyn kassatulot	9 250	8 860	8 620	8 490
Puutarhatalouden kassatulot	8 570	7 750	8 980	9 830
Muut tulot	4 090	3 350	3 140	3 080
Tuet	44 700	39 700	38 900	37 700
KASSAMENOT	-62 700	-61 000	-58 500	-57 900
Eläintenostomenot	-4 890	-5 020	-4 290	-4 410
Rehumenot	-9 830	-10 000	-10 400	-10 000
Muut tarvikemenot	-11 900	-11 700	-11 700	-11 700
Polttoainemenot	-4 970	-4 510	-3 640	-3 460
Ostopalvelumenot	-4 440	-3 970	-3 570	-3 390
Henkilöstömenot	-3 840	-3 540	-3 770	-3 930
Pellonvuokramenot	-2 610	-2 440	-2 350	-2 210
Myel- ja mata-maksut	-3 440	-3 190	-3 010	-2 990
Muut menot	-16 700	-15 500	-15 400	-15 700
ALV-maksut	-130	-1 040	-290	-150
TOIMINTAJÄÄMÄ	41 500	35 400	38 500	38 700
Nettorahoitusmenot	-2 410	-2 150	-1 860	-1 950
Verot	-5 390	-5 760	-6 080	-6 270
Satunnaiset erät	280	380	30	660
RAHOITUSJÄÄMÄ	34 000	27 900	30 600	31 100
Investointimenot	-22 500	-23 800	-19 600	-23 000
Omaisuuksien myyntitulot	3 620	3 350	4 560	4 030
INVESTOINTIJÄÄMÄ	15 100	7 490	15 500	12 100
Investointiavustukset	1 800	2 100	810	1 270
Lainojen nostot	14 200	18 600	12 000	13 900
Lainojen lyhennykset	-12 700	-13 500	-10 900	-11 000
KASSAN YLIJÄÄMÄ	17 800	13 600	17 300	14 600